

พระราชพุทธิรังษี

พระราชพุทธิรังษี (หลวงพ่อดำ) หลวงพ่อดำเป็นพระสงฆ์ที่ชาวไทยพุทธเลื่อมใสศรัทธาว่าเป็นพระที่เคร่งครัดในพระธรรมวินัย และมีวาจาศักดิ์สิทธิ์ ปัจจุบันทางวัดมัจฉลินทวาปีวิหารได้สร้างศาลาประดิษฐานรูปปั้นหลวงพ่อดำให้พุทธศาสนิกชนได้เคารพสักการะ

พระราชพุทธิรังษี หรือหลวงพ่อดำ มีนามเดิมว่า ดำ นามสกุล จันทรักรักษ์ เกิดวันเสาร์ที่ ๔ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๔๓๗ ที่ตำบลนาทับ อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา บิดามีนามว่า หลวงจรรณูรักรักษ์เขตร (ปลับ จันทรักรักษ์) มารดามีนามว่า นางพวนเหนียว จันทรักรักษ์

เด็กชายดำ จันทรักรักษ์ เริ่มการศึกษาที่บ้าน โดยเรียนกับบิดาจนอ่านออกเขียนได้จนถึงอายุได้ ๑๕ ปี จึงบรรพชาเป็นสามเณรที่วัดนาทับ ได้ศึกษาหนังสือขอมทั้งขอมไทยและขอมบาลีจนเชี่ยวชาญระหว่างที่เป็นสามเณรได้เกิดอาพาธจึงได้ลาสิกขาชั่วคราว เหตุผลเพราะยาโบราณต้องผสมสุรา เมื่อหายอาพาธแล้วจึงได้กลับมาอุปสมบทในขณะที่มีอายุ ๒๒ ปี ได้นามฉายาครั้งแรกว่า “นันทิยามาโน”

ต่อมาได้เดินทางไปกรุงเทพฯ โดยได้ไปจำวัดที่วัดบวรนิเวศวิหาร สมเด็จพระสังฆราชเจ้า กรมหลวงชินวราลริวัฑฒน์ (หม่อมเจ้าภุชงค์) วัดราชบพิธ ได้ทรงเปลี่ยนนามฉายาให้ใหม่เป็น “นันทิโย” ซึ่งเป็นคำนาม แปลว่า “ผู้เป็นที่ตั้งแห่งความเพลิดเพลิน” แล้วทรงฝากให้ศึกษาพระปริยัติธรรมทั้งแผนกสามัญและแผนกบาลีที่วัดมหาธาตุยุวราชรังสฤษฎิ์ โดยมีได้เข้าสอบสนามหลวง โดยท่านได้เดินทางกลับปัตตานีอีกครั้ง มาประจำอยู่ที่วัดมัจฉลินทวาปีวิหาร อำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานี และได้เปิดสอนนักเรียนพระปริยัติธรรม แผนกธรรมชั้นที่วัดมัจฉลินทวาปีวิหาร โดยท่านสามารถสอบนักธรรมชั้นตรีได้ ซึ่งข้อสอบทุกวิชาจะมีวิชาละ ๑๔ ข้อ (ต่อมา พ.ศ. ๒๔๘๐ เปลี่ยนข้อสอบเหลือเพียง ๗ ข้อเท่านั้น) ใครสอบผ่านได้จะต้องใช้ความเพียรและใช้สติปัญญาอย่างมาก

หลวงพ่อดำจำพรรษาที่วัดมัจฉลินทวาปีวิหารตลอดมา จนถึงวาระมรณภาพ โดยมีตำแหน่งและสมณศักดิ์ต่างๆ ดังนี้

วันที่ ๑๖ กันยายน พ.ศ. ๒๔๖๔ เป็นฐานานุกรมของพระครูพิบูลย์สมณวัตร (หลวงพ่อบุช) เจ้าอาวาสวัดมัจฉลินทวาปีวิหารที่ “พระใบฎีกา”

วันที่ ๒๑ เมษายน พ.ศ. ๒๔๗๖ พระเทพญาณโมลี เจ้าคณะจังหวัดปัตตานี
ได้มีคำสั่งแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง “เจ้าคณะหมวดตุง”

วันที่ ๑๐ สิงหาคม พ.ศ. ๒๔๗๗ พระเทพญาณโมลี เจ้าคณะจังหวัดปัตตานี
ได้มีคำสั่งแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง “ผู้ช่วยเจ้าคณะแขวงตุง”

วันที่ ๑ มีนาคม พ.ศ. ๒๔๘๒ ได้รับพระราชทานสมณศักดิ์สัญญาบัตรเป็นที่
“พระครูกนิตสมณวัตร”

วันที่ ๒๐ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๔๙๕ ได้รับการแต่งตั้งเป็นผู้รักษาการในตำแหน่ง
สาทรานุการจังหวัดปัตตานี

วันที่ ๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๔๙๕ ได้รับพระราชทานสมณศักดิ์สัญญาบัตรเป็น
พระราชาคณะ (เจ้าคุณ) ชั้นสามัญที่ “พระมุขลินทโมลี”

วันที่ ๒๖ เมษายน พ.ศ. ๒๕๑๕ ได้รับแต่งตั้งเป็นเจ้าคณะจังหวัดปัตตานี

วันที่ ๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๑๖ ได้รับพระราชทานสมณศักดิ์สัญญาบัตรเป็น
พระราชาคณะ ชั้นราชที่ “พระราชพุทธิรังษี”

พระราชพุทธิรังษีหรือหลวงพ่อดำได้บริหารคณะสงฆ์และงานก่อสร้างสังฆเสนาสนะ
ตลอดถึงงานทุกอย่างเสร็จเรียบร้อยประหนึ่งปาฏิหาริย์ ทั้งนี้เป็นเพราะปาฏิหาริย์
ประพฤติดีประพฤติชอบ โดยงานก่อสร้างแม้จะเต็มมือ แต่ก็ยังคงปฏิบัติสมณกิจอย่าง
สม่ำเสมอ และท่านยังได้เดินจงกรมตั้งแต่เวลา ๑๙.๐๐ - ๒๒.๐๐ น. เป็นประจำ
อีกทั้งยังเข้าห้องนั่งสมาธิตลอดมาจนถึงวาระสุดท้าย ท่านได้มรณภาพเมื่อ พ.ศ. ๒๕๒๗
รวมอายุได้ ๙๐ ปี

พุทธศาสนิกชนส่วนมากเรียกท่านว่า “หลวงพ่อดำ” ชาวพุทธจากที่ต่างๆ เมื่อเดิน
ทางมาจังหวัดปัตตานี มักแวะมาเคารพสักการะรูปเหมือนหลวงพ่อดำที่วัดมุขลินทวาปีวิหาร
อำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานี ด้วยความรู้สึกที่เลื่อมใสศรัทธาตลอดมา